C/2025/3978

20.8.2025

DOPORUČENÍ RADY

ze dne 8. července 2025

k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Dánska

(C/2025/3978)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a zejména na čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

Obecná východiska

(1) Nařízení (EU) 2024/1263, které vstoupilo v platnost dne 30. dubna 2024, stanoví cíle rámce správy ekonomických záležitostí, jehož účelem je podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reforem a investic a předcházet nadměrným schodkům veřejných financí. Nařízení stanoví, že Rada a Komise vykonávají mnohostranný dohled v rámci evropského semestru v souladu s cíli a požadavky stanovenými v SFEU. Evropský semestr zahrnuje zejména definování doporučení pro jednotlivé země a dohled nad jejich prováděním. Nařízení rovněž podporuje odpovědnost členských států za fiskální politiku a klade důraz na její střednědobé zaměření v kombinaci s účinnějším a soudržnějším prosazováním. Každý členský stát musí Radě a Komisi předložit národní střednědobý fiskálně-strukturální plán obsahující jeho fiskální, reformní a investiční závazky, který v závislosti na délce volebního období v daném členském státě pokrývá období čtyř nebo pěti let. Dráha čistých výdajů ([2]) v těchto plánech musí být v souladu s požadavky uvedeného nařízení, včetně požadavku na to, aby byl veřejný dluh do konce období korekce uveden na věrohodně sestupnou dráhu nebo aby na této dráze setrval anebo aby zůstal na obezřetné úrovni pod hodnotou 60 % hrubého domácího produktu (HDP) a aby se schodek veřejných financí ve střednědobém horizontu snížil pod referenční hodnotu 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě nebo se pod ní udržel. Pokud se členský stát zaváže k příslušnému souboru reforem a investic v souladu s kritérii stanovenými v uvedeném nařízení, může být období korekce prodlouženo, a to nejvýše o tři roky.

(2) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ([3]), kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost. Nástroj pro oživení a odolnost poskytuje členským státům finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. V souladu s prioritami evropského semestru pro koordinaci hospodářských politik podporuje hospodářské a sociální oživení a stimuluje udržitelné reformy a investice, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace a zvýšení odolnosti ekonomik členských států. Také pomáhá posílit veřejné finance, podnítit hospodářský růst a tvorbu pracovních míst ve

([1]) Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Čisté výdaje ve smyslu čl. 2 bodu 2 nařízení (EU) 2024/1263: „čistými výdaji“ se rozumí veřejné výdaje očištěné o i) úrokové výdaje; ii) diskreční opatření na straně příjmů; iii) výdaje na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů Unie; iv) vnitrostátní výdaje na spolufinancování programů financovaných Unií; v) cyklické prvky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a vi) jednorázová a jiná dočasná opatření.

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

střednědobém a dlouhodobém výhledu, zlepšit územní soudržnost v rámci Unie a podpořit setrvalé provádění evropského pilíře sociálních práv.

(3) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ([4]) (dále jen „nařízení REPowerEU“) přijaté dne 27. února 2023 má za cíl ukončit závislost Unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. To pomůže dosáhnout energetické bezpečnosti a diverzifikovat dodávky energií v Unii a vede k širšímu využívání obnovitelných zdrojů energie, ke zvýšení kapacity pro ukládání energie a ke zlepšení energetické účinnosti. Dánsko doplnilo do svého národního plánu pro oživení a odolnost novou kapitolu REPowerEU za účelem financování klíčových reforem a investic, jež pomohou dosáhnout cílů plánu REPowerEU.

(4) Dne 30. dubna 2021 předložilo Dánsko Komisi v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 uvedeného nařízení posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V. Dne 13. července 2021 přijala Rada prováděcí rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Dánska ([5]), které bylo dne 9. listopadu 2023 změněno podle čl. 18 odst. 2 za účelem aktualizace maximálního finančního příspěvku na nevratnou finanční podporu a za účelem začlenění kapitoly REPowerEU ([6]). Uvolnění splátek je podmíněno přijetím rozhodnutí Komise v souladu s čl. 24 odst. 5, v němž se stanoví, že Dánsko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Podmínkou uspokojivého splnění je rovněž absence zvratu u dříve dosažených milníků a cílů, pokud jde o tutéž reformu nebo investici.

(5) Dne 21. ledna 2025 přijala Rada na doporučení Komise doporučení, kterým schválila národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Dánska ([7]). Plán byl předložen v souladu s článkem 11 a čl. 36 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) 2024/1263, vztahuje se na období od roku 2025 do roku 2028 a stanoví rozpočtové omezení v podobě maximálního tempa růstu čistých výdajů během čtyř let.

(6) Dne 26. listopadu 2024 Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 přijala zprávu mechanismu varování 2025, v níž není Dánsko uvedeno jako jeden z členských států, u nichž je třeba provést hloubkový přezkum. Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, jakož i návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2025, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny ([8]) dne 13. května 2025 a společnou zprávu o zaměstnanosti dne 10. března 2025.

(7) Dne 29. ledna 2025 Komise zveřejnila Kompas konkurenceschopnosti, strategický rámec, jehož cílem je posílit globální konkurenceschopnost EU v příštích pěti letech. Stanoví tři transformační požadavky udržitelného hospodářského růstu: i) inovace; ii) dekarbonizace a konkurenceschopnost a iii) bezpečnost. Za účelem odstranění rozdílů v oblasti inovací si EU klade za cíl prosazovat průmyslové inovace, podporovat růst startupů prostřednictvím iniciativ, jako je Strategie EU pro startupy a scaleupy, a urychlit zavádění pokročilých technologií, jako je umělá inteligence a kvantová výpočetní technika. V zájmu dosažení zelenějšího hospodářství Komise předložila komplexní Akční plán pro cenově dostupnou energii a Dohodu o čistém průmyslu, které zajistí, aby přechod na čistou energii zůstal nákladově efektivní, zohledňoval konkurenceschopnost, zejména v energeticky náročných odvětvích, a byl hnací silou růstu. Pro snížení nadměrné závislosti a zvýšení bezpečnosti je Unie odhodlána posílit globální obchodní partnerství, diverzifikovat dodavatelské řetězce a zajistit přístup ke kritickým surovinám a čistým zdrojům energie. Tyto priority se opírají o horizontální faktory, jež zahrnují zjednodušení právních předpisů, prohloubení jednotného trhu, financování konkurenceschopnosti a unii úspor a investic, podporu dovedností a kvalitních pracovních míst a lepší koordinaci politik EU. Kompas konkurenceschopnosti je sladěn s evropským semestrem, čímž je zajištěno, aby hospodářské politiky členských států byly v souladu se strategickými cíli Komise a při správě ekonomických záležitostí byl uplatňován jednotný přístup, který podporuje udržitelný růst, inovace a odolnost v celé Unii.

([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ze dne 27. února 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/241, pokud jde o kapitoly REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost, a nařízení (EU) č. 1303/2013, (EU) 2021/1060 a (EU) 2021/1755 a směrnice 2003/87/ES (Úř. věst. L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 13. července 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Dánska (ST 10154/2021).

([6]) Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 9. listopadu 2023, kterým se mění prováděcí rozhodnutí ze dne 13. července 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Dánska (ST 14473/2023).

([7]) Doporučení Rady ze dne 21. ledna 2025, kterým se schvaluje národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Dánska (Úř. věst. C, C/2025/654, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/654/oj).

([8]) Doporučení Rady ze dne 13. května 2025 týkající se hospodářské politiky eurozóny (Úř. věst. C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

(8) Evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik se v roce 2025 nadále vyvíjí souběžně s prováděním Nástroje pro oživení a odolnost. Stále platí, že pro naplnění politických priorit v rámci evropského semestru je zásadně důležité plné provedení plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány pomáhají účinně řešit všechny výzvy, které byly uvedeny v příslušných doporučeních pro jednotlivé země vydaných v posledních letech, nebo významnou část těchto výzev. Tato doporučení pro jednotlivé země zůstávají relevantní i pro posuzování pozměněných plánů pro oživení a odolnost v souladu s článkem 21 nařízení (EU) 2021/241.

(9) Doporučení pro jednotlivé země 2025 by se měla vztahovat na všechny klíčové výzvy hospodářské politiky, jež nejsou dostatečně řešeny v rámci opatření obsažených v plánech pro oživení a odolnost, s přihlédnutím k příslušným výzvám identifikovaným v doporučeních pro jednotlivé země z období 2019–2024.

(10) Dne 4. června 2025 Komise zveřejnila zprávu o Dánsku pro rok 2025. Posoudila pokrok, který Dánsko učinilo při plnění příslušných doporučení, a zhodnotila, jak Dánsko provádí plán pro oživení a odolnost. Na základě této analýzy identifikovala nejnaléhavější výzvy, kterým Dánsko čelí. Posoudila rovněž pokrok Dánska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie pro rok 2030 v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby a sociálního vyloučení, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

Posouzení roční zprávy o pokroku

(11) Dne 21. ledna 2025 Rada Dánsku doporučila následující maximální tempo růstu čistých výdajů: 5,0 % v roce 2025, 5,7 % v roce 2026, 3,8 % v roce 2027 a 2,9 % v roce 2028, což odpovídá maximální kumulativní míře růstu vypočtené s ohledem na rok 2023 ve výši 12,6 % v roce 2025, 18,9 % v roce 2026, 23,5 % v roce 2027 a 27,1 % v roce 2028. Dne 30. dubna 2025 předložilo Dánsko roční zprávu o pokroku ([9]) týkající se dodržování doporučeného maximálního tempa růstu čistých výdajů a provádění reforem a investic v reakci na hlavní výzvy identifikované v příslušných doporučeních v rámci evropského semestru. Roční zpráva o pokroku 2025 rovněž zohledňuje zprávy, které Dánsko dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při plnění plánu pro oživení a odolnost v souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241.

(12) Útočná válka Ruska proti Ukrajině a její důsledky představují pro Evropskou unii existenční výzvu. Komise doporučila aktivaci národní únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu koordinovaným způsobem s cílem podpořit úsilí EU o rychlé a významné navýšení výdajů na obranu; tento návrh uvítala Evropská rada dne 6. března 2025. Na základě žádosti Dánska ze dne 30. dubna 2025 dne 8. července 2025 na doporučení Komise doporučení, kterým se Dánsku umožňuje odchýlit se od doporučených maximálních temp růstu čistých výdajů a překročit je ([10]).

(13) Na základě údajů potvrzených Eurostatem ([11]) se přebytek veřejných financí Dánska zvýšil ze 3,3 % HDP v roce 2023 na 4,5 % v roce 2024, zatímco veřejný dluh klesl ze 33,6 % HDP na konci roku 2023 na 31,1 % na konci roku 2024. Podle výpočtů Komise odpovídá tento vývoj tempu růstu čistých výdajů ve výši 3,3 % v roce 2024. V roční zprávě o pokroku Dánsko odhaduje růst čistých výdajů v roce 2024 na 5,1 %. Komise odhaduje, že tempo růstu čistých výdajů bylo nižší než v roční zprávě o pokroku. Rozdíl mezi výpočty Komise a odhady vnitrostátních orgánů je způsoben vyšším odhadem Komise, pokud jde o cyklickou složku výdajů na dávky v nezaměstnanosti. Rozdíl je vysvětlen odlišnostmi v metodice, kdy Dánsko používá vnitrostátní metodu (namísto obecně odsouhlasené metody), která spoléhá na jiné údaje než šetření pracovních sil. Na základě odhadů Komise bylo nastavení fiskální politiky ([12]), které zahrnuje výdaje financované jak z vnitrostátních, tak z unijních zdrojů, v roce 2024 restriktivní, a to ve výši 0,5 % HDP.

([9]) Roční zprávy o pokroku 2025 jsou dostupné na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_cs.

([10]) Doporučení Rady ze dne 8. července 2025, kterým se Dánsku umožňuje odchýlit se od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených Radou podle nařízení (EU) 2024/1263 (aktivace národní únikové doložky) (Úř. věst. C, C/2025/3963, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3963/oj).

([11]) Eurostat – Euro Indicators, 22. dubna 2025.

([12]) Nastavení fiskální politiky je definováno jako měřítko roční změny základního stavu veřejných rozpočtů. Jeho cílem je posoudit ekonomický impuls plynoucí z fiskálních politik, a to jak z těch, které jsou financovány z vnitrostátních zdrojů, tak z těch, které jsou financovány z rozpočtu EU. Nastavení fiskální politiky se měří jako rozdíl mezi i) střednědobým potenciálním růstem a ii) změnou primárních výdajů očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) z Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie.

(14) Podle roční zprávy o pokroku předpokládá makroekonomický scénář, na němž jsou založeny rozpočtové projekce Dánska, v roce 2025 růst reálného HDP ve výši 2,3 %, přičemž inflace měřená HISC by měla v roce 2025 dosáhnout 2,0 %. Prognóza Komise z jara 2025 předpokládá růst reálného HDP v roce 2025 o 3,6 % a v roce 2026 o 2,0 % a inflaci měřenou HISC v roce 2025 na úrovni 1,6 % a v roce 2026 na úrovni 1,5 %.

(15) V roční zprávě o pokroku se předpokládá, že přebytek veřejných financí se v roce 2025 sníží na 0,8 % HDP, přičemž poměr veřejného dluhu k HDP by měl do konce roku 2025 klesnout na 30,0 %. Tento vývoj odpovídá tempu růstu čistých výdajů v roce 2025 ve výši 8,2 %. Prognóza Komise z jara 2025 předpokládá v roce 2025 přebytek veřejných financí ve výši 1,5 % HDP. Pokles přebytku v roce 2025 odráží především vyšší čisté primární výdaje financované z vnitrostátních zdrojů, včetně výdajů na obranu, a nižší příjmy, včetně příjmů z daně z výnosů důchodových fondů. Podle výpočtů Komise tento vývoj odpovídá tempu růstu čistých výdajů v roce 2025 ve výši 10,0 %. Tyto vyšší projekce růstu čistých výdajů oproti roční zprávě o pokroku jsou způsobeny odlišnými předpoklady ohledně cyklické složky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a také vlivy srovnávací základny. Rozdíl mezi přebytkem veřejných financí, který předpokládala Komise a který předpokládalo Dánsko, je způsoben nižším odhadem Komise ohledně výdajů vládních institucí, zejména výdajů na obranu, kde profil výdajů není ještě zcela upřesněn. Na základě odhadů Komise se očekává, že nastavení fiskální politiky, které zahrnuje výdaje financované jak z vnitrostátních, tak z unijních zdrojů, bude v roce 2025 expanzivní a bude činit 2,6 % HDP. Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl do konce roku 2025 snížit na 29,7 %.

(16) Podle prognózy Komise z jara 2025 se očekává, že z nevratné podpory („grantů“) z Nástroje pro oživení a odolnost budou v roce 2025 financovány výdaje vládních institucí ve výši 0,0 % HDP, přičemž v roce 2024 to bylo méně než 0,1 % HDP. Výdaje financované z nevratné podpory z Nástroje pro oživení a odolnost umožňují kvalitní investice a reformy zaměřené na zvýšení produktivity bez přímého dopadu na saldo veřejných financí a veřejný dluh Dánska.

(17) Výdaje vládních institucí Dánska na obranu činily 1,2 % HDP v roce 2021, 1,2 % HDP v roce 2022 a 1,8 % HDP v roce 2023 ([13]). Podle prognózy Komise z jara 2025 se výdaje na obranu předpokládají v roce 2024 na úrovni 2,1 % HDP a v roce 2025 na úrovni 3,0 % HDP. To odpovídá nárůstu o 1,8 procentního bodu HDP oproti roku 2021. Období, kdy je aktivována národní úniková doložka (2025–2028), umožňuje Dánsku změnit priority výdajů vládních institucí nebo zvýšit příjmy těchto institucí tak, aby trvale vyšší výdaje na obranu ve střednědobém horizontu neohrožovaly fiskální udržitelnost.

(18) Podle prognózy Komise z jara 2025 se očekává, že tempo růstu čistých výdajů v Dánsku dosáhne 10,0 % v roce 2025 a 13,6 % kumulativně za roky 2024 a 2025. Na základě prognózy Komise z jara 2025 se předpokládá, že tempo růstu čistých výdajů Dánska v roce 2025 překročí doporučené maximální tempo růstu, což představuje odchylku ([14]) ve výši 2,1 % HDP v ročním vyjádření. Vezmeme-li společně v potaz roky 2024 a 2025, kumulativní tempo růstu čistých výdajů by rovněž mělo překročit doporučené maximální tempo růstu, což představuje odchylku ve výši 0,5 % HDP. Očekávaná odchylka je však na základě současných projekcí výdajů na obranu v mezích flexibility národní únikové doložky.

(19) Roční zpráva o pokroku nezahrnuje rozpočtové projekce na období po roce 2025. Prognóza Komise z jara 2025 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky přebytek veřejných financí ve výši 0,6 % HDP v roce 2026. Snížení přebytku v roce 2026 odráží především růst výdajů, včetně výdajů na obranu. Tento vývoj odpovídá tempu růstu čistých výdajů v roce 2026 ve výši 5,4 %. Na základě odhadů Komise se očekává, že nastavení fiskální politiky, které zahrnuje výdaje financované jak z vnitrostátních, tak z unijních zdrojů, bude v roce 2026 expanzivní a bude činit 0,7 % HDP. Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl podle očekávání Komise do konce roku 2026 snížit na 29,4 %.

Klíčové politické výzvy

(20) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) nařízení Rady (EU) 2021/241 a s přílohou V kritériem 2.2 uvedeného nařízení zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které mají být provedeny do roku 2026. Očekává se, že tyto reformy a investice pomohou účinně řešit všechny výzvy identifikované v příslušných doporučeních pro tuto zemi nebo jejich významnou část. V tomto napjatém časovém rámci má dokončení účinného provádění plánu pro oživení a odolnost včetně kapitoly REPowerEU zásadní význam

([13]) Zdroj: Eurostat, vládní výdaje podle klasifikace funkcí vládních institucí (COFOG). Vzhledem k metodickým rozdílům mezi definicemi podle COFOG a NATO se výdaje založené na definici dle COFOG mohou lišit od výdajů založených na definici dle NATO.

([14]) Od roku 2026 se tyto údaje budou objevovat na kontrolním účtu, který je zřízen článkem 22 nařízení (EU) 2024/1263.

pro posílení dlouhodobé konkurenceschopnosti Dánska prostřednictvím zelené a digitální transformace a pro zajištění sociální spravedlnosti. Sdělení Komise NextGenerationEU – Cesta do roku 2026, které bylo přijato dne 4. června 2025, vyjasňuje příslušný harmonogram ukončení nástroje a poskytuje členským státům pokyny pro maximalizaci provádění do 31. srpna 2026, včetně toho, jak dále zefektivnit plány pro oživení a odolnost, uvádí nejdůležitější možnosti, které je třeba zvážit při jejich revizi, a zdůrazňuje význam pečlivého společného plánování před předložením posledních žádostí o platbu v roce 2026. Aby byla zajištěna široká podpora pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost, je i nadále nezbytné do procesu systematicky zapojovat místní a regionální orgány, sociální partnery, občanskou společnost a další příslušné zúčastněné strany.

(21) V Dánsku došlo k urychlení provádění programů politiky soudržnosti, které zahrnují podporu z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Fondu pro spravedlivou transformaci (FST) a Evropského sociálního fondu plus (ESF+). Je důležité pokračovat v úsilí o zajištění rychlého provádění těchto programů a zároveň maximalizovat jejich reálný dopad. Dánsko již na základě svých programů v rámci politiky soudržnosti přijímá opatření na podporu konkurenceschopnosti a růstu a současně na posílení sociální soudržnosti. Přesto existuje prostor pro další prohlubování dovedností pracovní síly a zlepšení regionální konkurenceschopnosti, a to i s ohledem na rozdíly mezi městskými a venkovskými oblastmi. V souladu s článkem 18 nařízení (EU) 2021/1060 je Dánsko povinno v rámci přezkumu fondů politiky soudržnosti v polovině období provést přezkum každého programu, mimo jiné s přihlédnutím k výzvám uvedeným v doporučeních pro jednotlivé země na rok 2024. Návrhy Komise přijaté dne 1. dubna 2025 ([15]) prodlužují lhůtu k předložení posouzení – v případě každého programu – výsledku přezkumu v polovině období stanovenou na 31. března 2025. Poskytují také flexibilitu, která pomáhá urychlit provádění programů, a pobídky pro členské státy, aby přidělovaly zdroje do pěti strategických prioritních oblastí Unie, konkrétně do konkurenceschopnosti v oblasti strategických technologií, obrany, bydlení, vodohospodářské odolnosti a přechodu na jiné zdroje energie, a do investic do dovedností v prioritních odvětvích při současném zachování důrazu na osoby v nejzranitelnějších situacích v programech ESF+.

(22) Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP) poskytuje příležitost investovat do klíčové strategické priority EU tím, že posílí konkurenceschopnost EU. Platforma STEP je financována z jedenácti stávajících fondů EU. Členské státy mohou rovněž přispívat do Programu InvestEU na podporu investic v prioritních oblastech. Dánsko by mohlo tyto iniciativy optimálně využívat k podpoře vývoje nebo výroby kritických technologií, včetně čistých technologií a technologií účinně využívajících zdroje.

(23) Kromě hospodářských a sociálních výzev, které jsou řešeny prostřednictvím plánu pro oživení a odolnost a jiných fondů EU, by Dánsko mělo účinně řešit zbývající výzvy, jež souvisejí s inovacemi a růstem, dekarbonizací a udržitelností ekonomiky, nedostatky v oblasti dovedností a nesouladem mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi a bydlením.

(24) Úroveň produktivity v Dánsku patří k nejvyšším v EU. Mezi velkými podniky a malými a středními podniky se však rozdíl v produktivitě prohlubuje. To poukazuje na nedostatky v rychlosti šíření technologického pokroku. Investice do výzkumu a vývoje jsou navíc soustředěny do několika velkých společností. Usnadnění šíření technologií a posílení spolupráce mezi velkými a malými podniky a výzkumnými institucemi, zejména v odvětvích s nově vznikajícím potenciálem, jako je kvantová výpočetní technika, kosmické technologie a obrana, má potenciál zapojit do výzkumných a inovačních činností více společností a zvýšit produktivitu společností všech velikostí. Navzdory nedávnému pokroku by zlepšení přístupu k rizikovému a soukromému kapitálu spolu se zlepšením rámcových podmínek pro primární veřejné nabídky akcií mohlo pomoci zvýšit investice do inovativních společností a podpořit rozšiřování činností.

(25) Dánsko se zavázalo k dosažení ambiciózních cílů v oblasti klimatu a energetiky. Země je průkopníkem v oblasti zavádění a výroby technologií pro nulové čisté emise, zejména technologií větrné energie a technologií zachycování a ukládání uhlíku. Dánsko má výjimečnou míru rozšíření obnovitelných zdrojů energie ve skladbě zdrojů výroby elektřiny: v roce 2024 bylo 88 % dánské elektřiny vyrobeno z obnovitelných zdrojů, přičemž podíl větrné energie činil 58 %. Navzdory těmto úspěchům nedávná zadávací řízení na dodatečnou kapacitu větrných elektráren v Severním moři ve výši alespoň 3 gigawatty nepřilákala zájem developerů, což následně vedlo ke zrušení zadávacích řízení na další 3 gigawatty větrné energie na moři v dánských teritoriálních vodách. To zdůrazňuje potřebu

([15]) Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se mění nařízení (EU) 2021/1058 a (EU) 2021/1056, pokud jde o zvláštní opatření k řešení strategických výzev v souvislosti s přezkumem v polovině období – COM(2025) 123 final.

příznivého prostředí pro společnosti v tomto odvětví a případného přepracování podmínek zadávacího řízení. V této souvislosti byla dne 19. května 2025 oznámena politická dohoda ohledně „rámců zadávacích řízení na tři větrné elektrárny na moři“, která předpokládá, že připravovaná zadávací řízení na větrné elektrárny na moři, které přinesou dodatečnou kapacitu ve výši nejméně 3 GW, budou způsobilá pro státní podporu. Kromě toho by Dánsku prospělo, kdyby urychleně jednalo v souladu s doporučeními Národního krizového týmu pro energetiku (NEKST) s cílem zefektivnit a urychlit povolovací a správní postupy pro zavádění větrné a solární energie na pevnině.

(26) Na elektřinu připadala v roce 2023 přibližně pětina konečné spotřeby energie v zemi, přičemž tento podíl zůstal v posledním desetiletí relativně stabilní. Vysoký podíl obnovitelných zdrojů v dánské skladbě zdrojů výroby elektřiny znamená, že existuje značný potenciál pro další elektrifikaci napříč odvětvími, která by pomohla snížit celkové emise skleníkových plynů a umožnila spotřebitelům využívat výhod cenově dostupné výroby z obnovitelných zdrojů. Vyšší domácí poptávka po elektřině také posiluje dlouhodobé ekonomické důvody pro developery, aby rozšiřovali kapacitu energie z obnovitelných zdrojů, a tím stimuluje další investice a růst v odvětví čisté energie. Pro dosažení vyšší míry elektrifikace a rozšíření energie z obnovitelných zdrojů je nutné modernizovat elektrizační soustavu a podporovat čistá řešení flexibility na straně poptávky i nabídky, jako je skladování, distribuovaná výroba energie z obnovitelných zdrojů a odezva na straně poptávky. V prosinci 2024 vydala tematická pracovní skupina týmu NEKST doporučení ohledně urychlení rozšiřování elektrizační soustavy. Ohledně některých z těchto doporučení bylo dosaženo politické dohody, v níž byly určeny tři oblasti, kde by bylo možné zjednodušit povolovací postupy pro elektroenergetickou infrastrukturu. Závazky obsažené v této dohodě jsou sice pozitivním krokem vpřed, avšak rychlé provedení širšího souboru doporučení týmu NEKST má i nadále zásadní význam pro zajištění toho, aby řízení elektrizační soustavy bylo schopno uspokojit budoucí potřeby při vyšší instalované kapacitě obnovitelných zdrojů a vyšší poptávce po elektřině. Pokud jde o flexibilitu, Dánsko by mohlo dále podporovat skladování energie ve vlastnictví konečných spotřebitelů a účast na trhu s distribuovanými zdroji energie a se službami vyrovnávání a flexibility.

(27) Dánské zemědělství je jedním z hlavních zdrojů emisí skleníkových plynů v zemi, na které se vztahuje nařízení o „sdílení úsilí“ ([16]). Intenzivní zemědělské postupy také způsobují nadměrné vyplavování a odtok živin z polí, což má vážné dopady na zdraví půdy a na vodní a mořské ekosystémy. Zajištění větší udržitelnosti zemědělsko-potravinářského odvětví je proto klíčem k dosažení cílů v oblasti klimatu, jakož i k obnově znehodnocené biologické rozmanitosti a ekosystémů. Dne 18. listopadu 2024 dosáhla vláda s většinou opozičních stran široké politické dohody o „zeleném Dánsku“. Cílem opatření uvedených v dohodě, doplněných dalšími iniciativami v rámci dánského strategického plánu společné zemědělské politiky a plánu pro oživení a odolnost, je zlepšit udržitelné využívání a obhospodařování půdy v zemi. Rychlé provádění a přijímání dohodnutých opatření je nyní klíčové pro splnění ambiciózních cílů v oblasti klimatu a životního prostředí stanovených v dohodě, jakož i pro zajištění konkurenceschopnosti a sociální spravedlnosti.

(28) Navzdory nedávnému úsilí se Dánsko i nadále potýká s problémy při přechodu na silnější oběhové hospodářství a při posilování svých politik v oblasti nakládání s odpady. Podle nejnovějších dostupných údajů Eurostatu má země druhý nejvyšší objem vyprodukovaného potravinového a komunálního odpadu na osobu v EU a její míra využívání oběhového materiálu a míra recyklace komunálního odpadu zůstávají pod průměrem EU, bez jasných známek vzestupného trendu. Pozitivním krokem vpřed je zavedení systému tříděného sběru všech druhů odpadů ve většině dánských obcí a prosazování přísnějších pravidel pro nakládání s komerčním odpadem od ledna 2025. Dánský akční plán pro oběhové hospodářství z roku 2021 navíc zahrnuje řadu opatření pro předcházení vzniku odpadů a nakládání s nimi v rámci celého oběhového hodnotového řetězce. Jsou však zapotřebí další opatření, zejména s cílem snížit produkci a spalování odpadů, nahradit spalování odpadů ekologičtějšími zdroji výroby tepla ve vnitrostátních systémech dálkového vytápění a zvýšit míru sběru a recyklace elektronického odpadu.

(29) Dánský trh práce je napjatý a je spojen s některými nedostatky v oblasti dovedností a nesouladem mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, což může brzdit zaměstnanost a růst. Nedostatek v oblasti dovedností je obzvláště rozšířený v některých zdravotnických povoláních, u odborníků na IKT, kvalifikovaných pracovníků ve stavebnictví a dalších odvětvích, včetně odvětví souvisejících se zelenou transformací. K řešení těchto nedostatků Dánsko v posledních letech využilo přílivu zahraničních pracovníků. Dalšího pokroku při řešení těchto nedostatků v oblasti dovedností by mohlo být dosaženo účinným řešením nerovností v oblasti dosaženého vzdělání a odborné přípravy.

([16]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/857 ze dne 19. dubna 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2018/842 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a nařízení (EU) 2018/1999 (Úř. věst. L 111, 26.4.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/857/oj).

Podíl osob předčasně ukončujících školní docházku se v posledních letech zvyšuje a je nyní vyšší než průměr EU; zvrácení tohoto trendu by mohlo pomoci zvýšit nabídku pracovních sil a potenciálně snížit nedostatek v oblasti dovedností.

(30) Výstavba neziskového bydlení v posledních letech zaostává za plány. Vysoké stavební náklady, vysoké ceny za bydlení obývané vlastníky a vysoce regulované trhy s nájemním bydlením vedou k přetrvávajícímu nedostatku cenově dostupného bydlení ve velkých městských oblastech a dlouhým čekacím dobám na neziskové bydlení. Částečně v důsledku toho se značná část domácností, včetně mnoha mladých lidí žijících samostatně, potýká s příliš vysokými náklady na bydlení. Výstavba neziskového bydlení by se mohla zvýšit, pokud by se horní hranice nákladů na výstavbu více blížila tržním cenám,

DOPORUČUJE Dánsku v letech 2025 a 2026:

1. Posílit celkové výdaje na obranu a bezpečnost a připravenost při současném zajištění udržitelnosti dluhu v souladu se závěry Evropské rady ze dne 6. března 2025. Dodržovat maximální tempa růstu čistých výdajů doporučená Radou dne 21. ledna 2025 a současně využít prostor poskytnutý národní únikovou doložkou pro vyšší výdaje na obranu.

2. S ohledem na příslušné lhůty pro včasné dokončení reforem a investic podle nařízení (EU) 2021/241 zajistit efektivní provádění plánu pro oživení a odolnost, včetně kapitoly REPowerEU. Urychlit provádění programů politiky soudržnosti (EFRR, FST, ESF+) a případně využít možností, které nabízí přezkum v polovině období. Optimálně využívat nástroje EU, včetně příležitostí, které poskytuje Program InvestEU a Platforma strategických technologií pro Evropu, ke zvýšení konkurenceschopnosti.

3. Řešit rozdíl v produktivitě mezi velkými a malými podniky podporou malých a středních podniků při inovacích a zavádění nových technologií, zejména v odvětvích s nově vznikajícím potenciálem. Podpořit inovativní podniky zlepšením přístupu k rizikovému a soukromému kapitálu a rámcových podmínek pro primární veřejné nabídky akcií.

4. Snížit závislost na fosilních palivech podporou čisté a účinné výroby a využívání energie a urychlením elektrifikace napříč odvětvími. Řešit rostoucí poptávku a potřeby flexibility poskytováním pobídek k modernizaci elektrické sítě potřebné na úrovni přenosu a distribuce a podporou odezvy na straně poptávky, skladování energie a dalších čistých řešení flexibility. V souladu s plánovanými opatřeními snížit intenzitu zemědělských a chovatelských činností. Posílit politiky oběhového hospodářství a nakládání s odpady podporou předcházení vzniku odpadů a opětovného využívání komunálního a jiného odpadu, zvýšením míry recyklace, snížením množství potravinového odpadu a přechodem od spalování komunálního odpadu za účelem výroby tepla k využívání čistších zdrojů.

5. Řešit nedostatek v oblasti dovedností s cílem uspokojit potřeby trhu práce, mimo jiné zintenzivněním opatření k řešení nerovností v oblasti dosaženého vzdělání a odborné přípravy a k zajištění poskytování a získávání dovedností potřebných pro zelenou a digitální transformaci. Provádět opatření ke zlepšení cenové dostupnosti bydlení.

V Bruselu dne 8. července 2025.

Za Radu

předsedkyně

S. LOSE